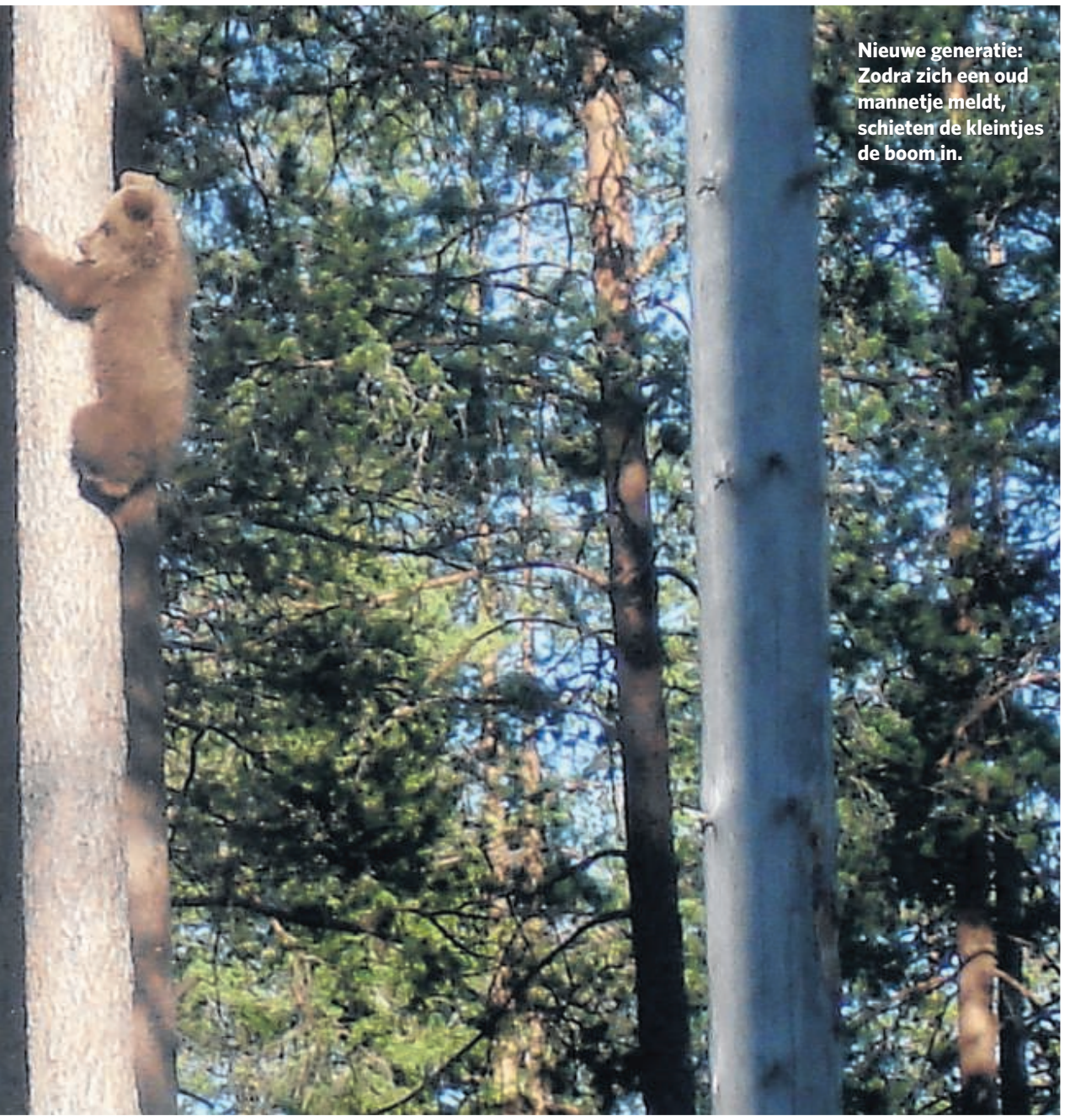

Nieuwe generatie: Zodra zich een oud mannetje meldt, schieten de kleintjes de boom in.

uit & thuis

■ DE REIS
Finnair heeft van maandag tot en met zaterdag één vlucht per dag van Amsterdam via Helsinki naar Kajaani in Fins-Karelië (en terug). In de zomerperiode zijn er tickets vanaf €450 p.p.
www.finnair.com

■ OVERNACHTEN
In Suomussalmi, vlakbij het Natuurpark Martinselkonen, is de Arola Farm wildlife lodge uitermate geschikt als uitvalsbasis voor een nachtelijke berensafari. Er is accommodatie in het Farmhouse zelf en in nieuw gebouwde appartementen vanaf €27. Vanuit de Arola Farm worden zes uur durende avondsafari's (circa €80 p.p.) of twaalf uur durende nachtsafari's (€115 p.p, maximaal 15 personen) naar de cabines georganiseerd. Prijzen zijn inclusief het transport naar de kijkplekken, Engelstalige gids, snacks, broodjes, thee en koffie. Een safari van twee nachten kost €160.
www.arolantila.suomussalmi.net

■ BAGAGE
Denk niet dat Finland alleen maar besneeuwd en koud is: het heeft een landklimaat, wat wil zeggen dat het in de winter goed koud is en 's zomers behoorlijk warm kan worden, tot wel 30° C. Gemiddeld is de zomertemperatuur in

de regio Kainuu (waar Kajaani en Suomussalmi zich bevinden) zo'n 20 tot 25° C. Voor de berensafari is het aan te bevelen om – behalve de camera – ook een verrekijker mee te nemen. Vergeet vooral niet om voldoende opgeladen batterijen te pakken. Wie vroeg in het berenseizoen gaat (april, begin mei), heeft baat bij warme kleding: het koelt 's nachts behoorlijk af. Later in de zomer is een goede antimuggenspray onontbeerlijk.
Het berenspotseizoen loopt tot september.
Tip: in de berenhutten is geen riolering, het toilet is gevuld met turf. Eet en drink dus niet te veel voordat je je er vijftien, zestien uur laat 'opsluiten', dat is voor iedereen het beste.

■ BOEKEN
De eenvoudigste manier om een Finland Wildlife-tripje te boeken is door middel van een georganiseerde reis. Touroperators die berenspotarrangementen aanbieden, zijn onder meer Wild Taiga, Buro Scandinavia, en Sundowner Wildlife. Een overzicht van alle aanbieders staat in de brochure van het Fins Verkeersbureau die via ***www.visitfinland.com*** is op te vragen.

Het is eind van de middag, de dieren hebben hun hoofdmaaltijd al achter de kiezen. De zalm is een extraatje. Na een half uur aandachtig luisteren en vogeltjes kijken, fluistert Jaani opgewonden: „*Bear alert!* Op rechts, daar, schuin tussen die boom en die struik!" Echt goed te zien is het dier nog niet. Wel te horen: een hevig geritsel van gebladerte verraadt dat er een groot beest zit. En dan staat daar een beer, op zes, zeven, hooguit tien meter van de hut. Gaaf! Hij snuffelt, neus in de wind, en na een paar minuten waagt-ie de gok en stapt op de vis af.

„Dat is Kontio," meldt Jaani. „Hij is de oudste van de beren die zich hier laten zien, een mannetje van zo'n 35 jaar. Hij is jarenlang dé topbeer geweest, maar zijn macht is tanende. "

Het is duidelijk dat de grootste honger reeds geleden is. De beer schraapt wat visvlees van een vel, scharrelt ermee rond, neemt een hapje. Lijkt niet écht geïnteresseerd. Totdat zich een nieuwe gegadigde meldt: een berin met maar liefst drie jongen, kleintjes nog, de afgelopen winter geboren terwijl moederbeer haar winterslaap deed. De berinnen die in aanmerking komen, zijn in het voorjaar bevrucht en krijgen in december één of twee, en heel soms drie, kale, blinde jongen ter grootte van een appel. Als moeder in het voorjaar ontwaakt, zijn de beertjes al flink gegroeid (en bégroeid). De jongen hobbelen nog ruim twee jaar achter mams aan om te leren wat beren weten moeten. Zolang ze haar jong(en) bij zich heeft, is ze niet interessant voor herenberen.

Wat zijn ze schattig! Ze zijn nog te jong om hun eigen pagina te hebben in het *lookbook* dat in de *hide* ligt. De bedoeling is dat elke beer die met enige regelmaat zijn gezicht laat zien met een foto en een biografietje in dat boek komt: leeftijd, geslacht, gewicht en eventueel familieverband. Achter hun moeder trippelen de drie richting vis, maar niet naar de hoop waar Kontio staat, die ineens heel geconcentreerd aan het eten slaat.

Beren zijn solitair levende dieren, maar ze kennen elkaar wel en velen elkaars gezelschap buiten de paartijd. Ze hebben elk een gigantisch territorium dat met territoria van andere beren kan overlappen. Dat is te merken: vanaf nu wordt het druk op de visplek. Kontio heeft het wel gezien en schuifelt het woud in, maar de onverwachte beweging heeft de berenjongen gealarmeerd: ritsel ritsel roetsj en ze zitten alledrie hoog in een boom.

De beer op rechts is een onbekende: een zomergast uit Rusland.

Ze zijn nog niet beneden of ze kunnen weer omhoog: daar nadert van links beer nummer 5 en van rechts komt nummer 6. Nummer 5 is Akseli, een mannetje van 15 jaar oud en 300 kilogram zwaar. De beer op rechts is onbekend: een zomergast uit Rusland. Het natuurpark gaat aan de andere kant van de grens namelijk gewoon door.

De volgende die het toneel betreedt is een vrouwtje met een jong van ongeveer een jaar. Het tweetal wordt op de voet gevolgd door een brutale jonge beer van zo'n jaar of 2. Het is haar vorige jong, dat nog een jaartje wordt getolereerd voordat het op 3,5-jarige leeftijd echt op eigen poten moet zien te staan.

Nadat het zo'n vijf kwartier spitsuur is geweest, wordt het stiller in het bos. Plots vallen uit de lucht twee enorme haviken, die ook wel een visje willen verschalken. Op fluwelen vleugels manoeuvreren de luchtreuzen tussen de boomstammen. Het is inmiddels tegen enen, het gekwetter en geschuifel van vogels is al uren verstomd. Dan ineens is luid geknor te horen: varkens? „Raven," weet Jaani. Eindelijk wordt het een beetje donker, maar een echte nacht zal niet vallen. De beren laten zich niet meer zien en de ene na de andere spotter beklimt een bed of dommelt in de stoel in slaap.

Om kwart voor drie is er luid geraas: de moeder met de drie jonge beertjes is terug en kennelijk zijn ze ergens van geschrokken, want ze zitten halverwege de boomstammen. Het is een andere beer, en het hele schouwspel begint weer van voren af aan. Om tien voor vier komt de zon alweer op en schijnt meteen op volle kracht. Kort daarop barst een enorm kabaal los: als in de Hitchcockfilm *The Birds* stort een luid krijsende troep meeuwen zich op de visresten. Gek gezicht, zo midden in het bos. De beren blijven met tussenpozen komen en gaan. Als de spotters het de volgende ochtend tegen half acht wel een beetje zat zijn – slecht of niet geslapen, de hut ruikt inmiddels als het nachtdierenhok van Blijdorp – stommelt nog een laatste beer tussen de bomen weg. Een onvergetelijke ervaring, maar nu toch snel: frisse lucht!

Op de terugweg naar de lodge waar ontbijt, douche en een sauna wachten, wijst Jaani vanuit de bus op de overblijfselen van een berenpicknick: in een greppel ligt een half verorberd elandkadaver. ■

Beeralam: De moeder met jongen weet niet dat ze wordt bespied vanuit de houten blokhut.